

Virkelighed, maatte betragtes som et mindre Onde. ligeoverfor Pladsens vedvarende Udelukkelse fra hine Goder.

Med Hensyn til den Indflydelse, som Handelspladsens Overgang til Kjøbstad kunde have for dens Haandværksstand, har Communalbestyrelsen henviist til, at næsten alle de der boende Haandværkere have undertegnet det til Ministeriet i sin Tid indgivne Andragende om denne Foranstaltnings Sværfsættelse, hvoraf det formeentlig allerede tilstrækkeligt fremgaaer, at de Fordele, som denne Stand antages derved at ville opnaae, maatte ansees for at være af en ikke ringe Betydning. Den nuværende Tilstand er nemlig i flere Henseender mislig for Pladsens Haandværkere, navnlig paa Grund af den Frihed, der ved de allerhøieste Resolutioner af 15de December 1845 og 7de Januar 1846 er indrømmet Landhaandværkerne til at arbejde for Pladsens Beboere, hvilken bløse i en ikke ringe Grad have benyttet. Om nu end den duelige Landhaandværkers Afgang til at arbejde for Kjøbstadbeboerne maa ansees for principrigtigt i Forbrugernes Interesse, fordi den bidrager til at holde Priserne paa deres naturlige Standpunkt, maa det dog ialfald antages, at den Kjøbstæderne indrømmede Beskyttelse mod, at Landhaandværkere arbejde for Byens Beboere, ogsaa vilde blive Silkeborg tildeel, naar Byen blev Kjøbstad, og Haandværksstanden vilde da utvivlsomt herved opnaae en Fordeel, som langt maatte opveie Tabet ved den frie Concurrence, hvis det forøvrigt kan antages at ville medføre nogen forøget Concurrence for den nuværende Haandværksstand, at Haandværkere nedsætte sig der efter forud afslagte, af deres Jevnlige bedømte Prøvestykker, ifødetfor som nu efter specielle Bevillinger, hvis Meddelelse gjøres afhængig af, at behørig Attester for Duellighed produceres.

Ved Handelspladsens Overgang til Kjøbstad vilde Haandværkerne, efter hvad Communalbestyrelsen endvidere har ytret, ogsaa opnaae den Fordeel, at de derved erholde Udflugt til at kunne gjøre deres Lærlinge til Svende. Under den herffende Mangel paa Arbeidskraft er det af meget væsentlig Interesse for en Mester, at han, efter først at have oplært en

Dreng, i de sidste Aar af Læretiden omtrent kan have samme Nytte af ham som af en Svend, uden at han behøver at godtgjøre ham Arbeidet med den højere Svendeløn. Denne Fordeel kan imidlertid ikke komme de Silkeborgske Haandværkere tilgode i samme Grad som andetsteds, fordi Lærlingene ikke der kunne blive Svende, og derfor i Reglen foretrække at søge til Kjøbstæderne, hvor Afgangen hertil staaer dem aaben. Undertiden have Haandværkere, naar deres Lærlinge være modne til at gjøre Svendestykke, og de ønskede at beholde dem, sendt dem til en Kjøbstad for der at aflægge Svendeprov, men at denne Udvei, der nødvendigviis maa medføre ikke ringe Bekostninger, ikkun aldeles undtagelsesviis bliver benyttet, vil være indlysende. I det Hele maa det, som af Communalbestyrelsen bemærket, betragtes som en væsentlig Hindring for den Silkeborgske Haandværksstand i dens frie Bevægelse, at den er bunden til Stedet, og at den ikke som andre Byers Haandværkere kan nedsætte sig andetsteds, naar den dermed finder sig tjent.

Endelig har Communalbestyrelsen i det Hele henledet Opmærksomheden paa, hvorledes Sagnet af Kjøbstadrettighed paa en Plads, hvor en stor Folkemængde alt er samlet, og hvor Forholdene ere heelt afvigende fra Landboskoldene, nødvendigviis maa virke hemmende paa Pladsens Udvikling især derved, at Lovgivningen for Kjøbstæderne, der passer paa Forholdene, som de i Virkelighed ere, ikke kunde bringes til Anvendelse. Dette gjælder saaledes om Ordningen af Brands og Bygningsvæsenet — disse for den offentlige Credit saa vigtige Brancher — samt ligeledes om Sundhedsvæsenet, da en ny By som Silkeborg i Tide maa være betænkt paa at følge de ved Loven af 10de Marts 1852 etablerede Principer, hvilket ikke vel lader sig gjøre, medmindre Pladsen oprettes til Kjøbstad, og den for Kjøbstæderne i den omspurgte Henseende gjældende strengere Politteorden derved indføres.

I det Communalbestyrelsen i Genhold til alt Foranførte har andraget paa, at Handelspladsen maatte erholde Kjøbstadrettigheder, har den tillige ledsaget sin Indstilling med et nærmere